

Store selskapers kompetanse og personalressurser for bærekraftsrapportering

Hvem er ansvarlig for utarbeidelsen av bærekraftsrapporten i store norske foretak? Jobber de ansvarlige alene eller i et rapporteringsteam og hvor stort er teamets kompetansenettverk for bærekraftsrapportering? Spørreundersøkelsen fra vår masteroppgave gir svar på disse spørsmålene.

Master i regnskap og revisjon
Ingrid Kjøren Wesche
Bodø Revisjonskontor

Master i regnskap og revisjon
Lene Hansen
KPMG

En bærekraftsrapport skal kunne bidra til bærekraftig utvikling gjennom bedre beslutningsgrunnlag for ressursallokering og kontroll samt incentivvirkninger (Fallan, 2020a). Bærekraftsrapporten må da være av høy kvalitet, for å kunne gi interessentene brukernyttig informasjon. For å oppnå høy kvalitet i

rapporteringspraksis, må selskapene ha ressurser i form av blant annet personnalkapasitet, kompetanse og nettverk på bærekraftsrapportering.

Det kommer flere og strengere lovkrav og reguleringer for bærekraftsrapportering og -attestasjon. Forventninger til rapporteringskvalitet øker samtidig. Dermed øker også behovene for og etterspørselen etter kompetanse og ressurser for rapportering. Selv om riktig kompetanse bidrar til bærekraftsrapportering av høyere kvalitet (Finanstilsynet, 2020) har det i Norge vært få universiteter og høyskoler som har hatt bærekraftsrapportering på agendaen før EU skisserte krav til

kompetanse for statsautoriserte revisorer. Det har knapt vært utdanningstilbud for bærekraftsrapportering frem til ca. høsten 2021, og det har heller ikke vært tilfredsstillende forskningsbasert kompetanse i akademia (Fallan, 2020b). Vi ønsket derfor å kartlegge ressurs- og kompetansesituasjonen for bærekraftsrapportering i store norske selskaper, for blant annet å finne ut hvem som jobber med dette.

Den ansvarlige for utarbeidelse av bærekraftsrapporteringen

Studien viser at det er et flertall av kvinner (63 %) som er ansvarlig for utarbeidelsen av bærekraftsrapporteringen. Gjennomsnittsalderen på de ansvarlige ligger i intervallet 40–49 år og ca. 30 % av respondentene var i denne aldersgruppen. Videre viser undersøkelsen at omtrent halvparten har hatt ansvaret for utarbeidelsen i mindre enn to år, mens en fjerdedel har hatt ansvaret i to–fire år. Ansieniteten for rapporteringsansvar er altså generelt sett relativt kort.

Utdanning

Omtrent alle rapporteringsansvarlige har bachelor- eller mastergrad. Av de 73 % som har gjennomført en mastergrad, er 37 % siviløkonomer og 8 %

Om studien

I masteroppgaven som avsluttet vårt masterstudium i regnskap og revisjon ved Nord universitet, kartla vi ressurser til bærekraftsrapportering og karakteristikker ved lederen og teamet som utarbeider rapporteringen i store, norske selskaper (Hansen & Wesche, 2022).

Vi gjennomførte våren 2022 en kvantitativ studie som er basert på en

spørreundersøkelse. Det er tatt utgangspunkt i de 250 største selskapene i Norge etter Kapitals liste. Det ble sendt ut 214 invitasjoner til spørreundersøkelsen, og svarprosenten ble 43 %. Selskapene er fra mange forskjellige bransjer. Spørreundersøkelsen var rettet til den i selskapene som er ansvarlig for utarbeidelsen av bærekraftsrapporteringen.

har en mastergrad i regnskap og revisjon. En annen stor kategori vi må nevne, er at 12 % har mastergrad innen energi og miljø. Vi har også funnet ansvarlige som har en mastergrad innenfor andre kategorier, som miljø og økonomi, kommunikasjon, journalistikk, juss, sivilingeniørstudiet, kreativ reklame osv. Av de 24 % som har bachelorgrad som høyeste utdanning, har 32 % det innenfor økonomiske studier. Resterende er spredd på fagområder som næringsmiddelteknologi, kommunikasjon, ingeniørstudier, statsvitenskap, sosiologi og bachelor in Fine Arts. En stor andel av de ansvarlige for bærekraftsrapportering har altså en annen fagbakgrunn enn økonomi. Selv om man er ansvarlig for utarbeidelsen av bærekraftsrapporten, trenger nødvendigvis ikke personen å ha utdanning innenfor økonomi, miljø eller bærekraft.

Best kvalitet fra de unge

Selskapers rapporteringskvalitet har en signifikant negativ samvariasjon med alderen til den ansvarlige for utarbeidelsen av bærekraftsrapporteringen. I gjennomsnitt er kvaliteten bedre i selskaper hvor den ansvarlige er relativt ung. Siden få har formell utdanning på dette området og rapporteringskrav er i rask endring, er det nødvendig med egenutvikling. Kanskje yngre mennesker er mer endringsvillige, lærevillige og i større grad vil tilegne seg ny informasjon enn eldre? Eller kanskje det vokser frem en ny generasjon med større interesse for både bærekraft og fagområdet/profesjonen bærekraftsrapportering? Dog er dette generelle resultater. Det finnes en god del unntak.

Rapporteringsteam og kompetansenettverk

Et annet aspekt i vår undersøkelse var å finne ut hvilke(t) nettverk den/de som utarbeider rapporteringen har. Nettverk kan bidra til å øke reelle ressurser og kompetanse i selskapet. I studien har vi valgt å dele inn i tre ulike nettverk. Den første er rapporteringsteamet, der spørsmålet er om den ansvarlige for utarbeidelsen av rapporteringen jobbet alene eller i team. I

Studien viser at det er et flertall av kvinner (63 %) som er ansvarlig for utarbeidelsen av bærekraftsrapporteringen.

spørreundersøkelsen kom det frem at 89 % jobbet i team ved utarbeidelsen av rapporten og kun 11 % jobbet alene. Kompetansenettverket var den andre nettverkstypen som ble vektlagt. Denne skal gi svar på hvor mange personer den ansvarlige for utarbeidelsen får hjelp fra, uavhengig av om dette er personer med kompetanse internt i selskapet eller eksternt. Gjennomsnittet er her sju–ni personer. I tillegg til rapporteringsteamet og kompetansenettverket undersøkte vi også den rapporteringsansvarliges generelle, profesjonelle nettverk, via LinkedIn.

Stort team og nettverk – høy kvalitet

Studien viste at både eksistensen av et rapporteringsteam og størrelsen på kompetansenettverket har en signifikant, positiv samvariasjon med kvaliteten på selskapenes bærekraftsrapportering. Disse resultatene er kontrollert for blant annet selskapets størrelse (resultatene skyldes ikke selskapsstørrelse). Eksistens av rapporteringsteam og større kunnskapsnettverk indikerer større rapporteringsressurser, større aggregert kompetanse, muligheten til å få synspunkter og innspill og økt kapasitet til å absorbere/utnytte aggregert kompetanse mv. Dette er altså viktig for rapporteringskvaliteten.

Kildeliste

Fallan, E. (2020a). Attestasjon av rapportering om sosiale og miljømessige forhold i Norge og internasjonalt –

kort blick på historie, standarder og praksis. I T. Stenheim, K. M. Baksaa & E. K. (Red.) (Red.), Aktuelle temaer i regnskap og revisjon. (Kap. 10 s. 277–319) Oslo: Cappelen Damm Akademisk. doi: <https://doi.org/10.23865/noasp.112.ch10>

Fallan, E. (2020b). *Bruk av informasjon fra foretaks miljørapportering til ressursallokerings- og kontrollformål*. I K. M. T. Stenheim & Baksaa & E. Kulset (Red.) (Red.), Aktuelle temaer i regnskap og revisjon (Kap. 9 s. 243–275). Cappelen Damm Akademisk.

Finanstilsynet. (2020). *Kartlegging av foretakens bærekraftsrapportering*. Finansdepartementet. https://www.finanstilsynet.no/globalassets/tilsyn/finansiell-rapportering/kartlegging_av_foretakens_barekraftsrapportering_01092020.pdf

Hansen, L. og Wesche, I. K (2022). Innvirkningen av intern kontekst på kvaliteten i bærekraftsrapportering [masteroppgave]